

Тазкия дарслари (143-дарс). Ширк ва унинг турлари

ТАЗКИЯ
143-ДАРС

Шайх Муҳаммад Содиқ Муҳаммад Юсуф роҳимаҳуллоҳнинг «Тасаввуф ҳақида тасаввур», «Рухий тарбия» 1-2-3-жузи ва «Хислатли ҳикматлар шарҳи» 1-2-3-4-5-жузи китоблари асосида бериб борилади. Мавзуларнинг тўлиқ матни билан танишиш учун китобнинг ўзига мурожаат этиш тавсия этилади.

17:00 / 03.07.2021 3259

Ширк Аллоҳ таолога хос бўлган сифатларда, исмларда, ишларда, ҳукмларда бўлмайди, балки Аллоҳ таолонинг зотида ҳам бўлади.

Ширкнинг шаръий тушунчаси – махлуқни Роббил оламинга беш ишдан бирида тенглаштиришдир. Яъни Аллоҳнинг зотида, сифатларида, исмларида, ишларида ва ҳукмларида шериғи бор деб эътиқод қилишдир.

Аллоҳ таборака ва таоло Шуаро сурасида мушрикларнинг қиёмат куни қиладиган эътирофлари ҳақида ҳикоя қилиб, шундай дейди:

نَبِيِّمَ لَالِضِّيْفَالِ أَنْكَ نِإِةَلَلَاتِ
نِإِةَلَلِغَلَلِإِ بَرَبِ مُكَيِّوَسُنْ دِإِ

«Аллоҳга қасамки, албатта, биз очиқ-ойдин адашувда эканмиз. Чунки сизларни оламлар Роббига тенглаштирар эдик» (97-98-оятлар).

Демак, мазкур беш ишдан қай бирида бўлса ҳам, бошқани Роббил оламинга тенглаштириш ширк ҳисобланади. (Муфтий Аъзамнинг «Маорифул Қуръон» китобидан.)

Ибодатда ширк келтириш.

Қуръони Каримда:

وَجَرِي نَاكَ نَمَفُ دِحْ اَوْ هَلْ اِمُّنَا لِي حُوِيْ مُكَلِّتُمْ رَشَبَ اِنَّا اِمَّنْ اِلٰق
اَدْحَا وَّ بَرَّة دَابَعِبْ كُرْشِي الْوَا حَلِ اَصْ اَلْمَعْلَمِ عِيْلَفِ وَّ بَرَّ اَقْل

«Бас, ким Роббига рўбарў келишни умид қилса, солиҳ амал қилсин ва Роббининг ибодатига ҳеч кимни шерик қилмасин», дейилган (Каҳф сураси, 110-оят).

Оятнинг далолат қилишича, ширк келтириш барча солиҳ амалларда, жумладан, сажда, тавоф, назр, рўза, ҳаж, нафақа, садақа каби барча жисмоний, молиявий ва каломий ибодатларда бўлади.

Ибодатда ширк келтиришдан қайтариш жамики анбиёлар даъватининг асоси ва самовий шариатларнинг мағизидир. Ҳар бир набий ва ҳар бир расул ўз қавмига:

هَلْ اِنَّمَا هَلَلْ اَوْدُبْعَا مَوْقِ اِيْلَ اَقْفِ هَمَوْقِ اِيْلَ اِحْوْنِ اِنْلَسْرَا دَقْل
مِ يَطْعِ مَوْيَبَ اَدْعُ مُكَلِّعُ فَا حَا يِّنْ اِ هُرِي غ

«Эй қавмим, Аллоҳга ибодат қилинглар. Сизлар учун Ундан ўзга илоҳ йўқ», дегандир (Аъроф сураси, 59-оят)

Дуода ширк келтириш.

Қуръони Каримда шундай дейилган:

اَدْحَا وِبْ كُرْشِي الْوَا يِّي بَرَّ وُغْدَا اِمَّنْ اِلٰق

«Сен: «Албатта, мен фақат ўз Роббимга илтижо қилурман ва Унга ҳеч кимни ширк келтирмасман», деб айт» (Жин сураси, 20-оят).

اَدْحَا هَلَلْ اَعْمِ اَوْغَدَتِ الْاَفْ هَلَلْ دِحْ اَسْمَلْ اِنَّا وَا

«Албатта, масжидлар Аллоҳникидир. Бас, Аллоҳдан билан бирга ҳеч кимга дуо қилманг» («Жин» сураси, 18-оят).

نَلِمْ رَأْسًا وَتَأْوَامًا سَلَابًا بَرَّانُ بَرَّانُ لِقَافٍ أُوْمَاقُ ذِي مَوْبُؤُلُقِ كَلَعِ أَنْطَبَرَو
أَطَطَشِ إِذَا أَنْلُقُ دَقْلِ أَهْلِي وَنُودِ نَمَ وَغَدَّ

«Роббимиз осмонлару ернинг Роббидир. Ундан ўзгани ҳаргиз илоҳ дея дуо қилмасмиз. Агар шундай қилсак, ноҳақ сўзни айтган бўлурмиз» (Каҳф сураси, 14-оят).

نَوَكُرْشُتْ أَمَّ نَوَسْنَتْ وَءَاشْ نِيْلِي لِي نُوغَدَتْ أَمُّ فِشْ كَيْفِي نَوُغَدَتْ هَآيْ لَب

«Йўқ! Фақат Унгагина илтижо қилурсиз. У эса хоҳласа, сиз дуо қилган нарсага кушойиш берур» (Анъом сураси, 41-оят).

Имом Валиюллоҳ Деҳлавий айтади: «Дуодан мурод тафсирчилар айтганларидек, ибодат эмас, балки ёрдам сўрашдир. Чунки Аллоҳ Қуръони Каримда: «Йўқ! Фақат Унгагина илтижо қилурсиз. У эса хоҳласа, сиз дуо қилган нарсага кушойиш берур», демоқда. («Хужжатуллоҳил Болиға», 1-129).

Банданинг тоқатидан ташқари нарсаларда, оддий сабаблардан устун нарсаларда Аллоҳдан бошқадан нусрат ва ёрдам сўраб дуо қилиши ширк бўлиб, бу иш инсонни тавҳид соҳасидан чиқариб, куфр доирасига киритади.

«Руҳий тарбия» китоби асосида тайёрланди